

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22690/2024
27.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Даница Вигњевић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3110/23 од 22.02.2024. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3110/23 од 22.02.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3110/23 од 22.02.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 41452/2021 од 29.05.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев да се обавезе тужени да од тужиоца преузме остало грађевинско земљиште у својини и то парц. бр. .. површине 3904 м², уписане у ЛН бр. .. КО Футог у 108/3904 дела те парцеле, што значи у површини од 108 м² за јавно земљиште и да га на основу ове пресуде упише у катастар непокретности као јавну својину, да тужиоцу на име накнаде за наведено земљиште исплати 4.854,52 динара/м², што у односу на површину преузетог земљишта од 108 м² чини 524.288,16 динара са каматом од дана пресуђења до исплате и да тужиоцу надокнади парничне трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом надокнади трошкове целог поступка од 177.000,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3110/23 од 22.02.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П 41452/2021 од 29.05.2023. године, којом је усвојен тужбени захтев садржине као у изреци ове пресуде и тужени обавезан да тужиоцу надокнади парничне трошкове од 213.369,76 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је, на основу члана 404. ЗПП благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, због потребе уједначавања судске праксе, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Урбанистички планови за локалитет на коме се налази спорна парцела постоје од 1964. године. Сувласничку припадност на спорној парцели, као делу веће парцеле, правни претходник стекао је у својину купопродајним уговором од 15.08.2005. године. У време стицања актуелна парцела, која је представљала део веће парцеле, у целости се фактички користила као јавни пут. У купопродајном уговору је наведена чињеница изричито констатована, као и чињеница да је спорна површина у целости предвиђена за новопроектовану улицу. Након извршене парцелације актуелна парцела припада Улици ... у Футогу, која улица је на основу Одлуке објављене у „Службеном листу Града Новог Сада“ број 32/2010 заменила Улицу Тржишна вредност парцеле је 4.854,52 динара по 1м², што за спорну површину од 108 м² представља износ од 524.288,16 динара.

Нижестепени судови налазе да је фактичким привођењем планираној намени за јавну површину парцела постала јавна својина, па пошто је користи неограничен број лица без могућности враћања у пређашње стање, основаност постављеног тужбеног захтева произилази из одредби члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије.

Другостепени суд цени да чињеница што је у моменту када је правни претходник тужиоца купио предметну парцелу на истој већ постојао пут, није од утицаја на другачије одлучивање, имајући у виду да је претходни власник обештећен од стране купца кроз купопродајну цену, а тужиоцу се судска заштита пружа кроз институт фактичке експропријације.

По становишту Врховног суда, неправилно су нижестепени судови применили материјално право садржано у Закону о јавној својини („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 153/20), када су усвојили постављени тужбени захтев.

У време теретног стицања 2005. године спорна парцела је већ била фактички приведена планираној јавној намени за саобраћајну површину и коришћена је од стране неограниченог броја трећих лица. Земљиште је фактичким путем постало добро у општој употреби у јавној својини туженог Града (члан 10. ставови 2. и 10. Закона о

јавној својини), па је на тај начин престало право приватне својине ранијег власника, који је стекао право да тражи накнаду за одузето земљиште. Земљиште које је постало добро у општој употреби не може бити предмет промета (члан 16. Закона о јавној својини).

Чињеница да је правни претходник тужиоца закључио уговор о купопродаји тог земљишта, као и да је тужилац по правном основу наслеђа стекао својину, не даје му право да ретроактивно оствари накнаду по основу фактичке експропријације. Ранији власник купопродајним уговором од 15.08.2005. године није правном претходнику тужиоца уступио потраживање накнаде у смислу члана 436. став 1. Закона о облигационим односима, па тужилац ни по том правном основу не може истицати имовинскоправни захтев.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима поступка у ставу трећем изреке, донета је на основу одредби чланова 165. став 2, 153. став 1, 154. и 163. ставови 1 - 4. ЗПП. Туженом су признати оправдани трошкови у границама постављеног захтева, сагласно важећој Адвокатској тарифи. Досуђени износ од 177.000,00 динара чине награда за састав одговора на тужбу од 9.000,00 динара, за заступање на десет одржаних рочишта од по 10.500,00 динара, за састав две жалбе од по 18.000,00 динара и састав ревизије од 27.000,00 динара.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**